

Strategia Consiliului European pentru drepturile copilului (2016–2021)

” Drepturile fundamentale
ale copilului

www.coe.int/children

Construirea unei Europe
pentru și cu copii

Strategia Consiliului European pentru drepturile copilului (2016–2021)

Drepturile fundamentale
ale copilului

Ediția în limba franceză:

*Stratégie du Conseil de l'Europe
pour les droits de l'enfant (2016-2021)*

Toate cererile legate de reproducerea sau traducerea integrală sau parțială a acestui document vor fi adresate către Direcția pentru Comunicare (F-67075 Strasbourg Cedex sau publishing@coe.int). Toate celelalte corespondențe legate de prezentul document trebuie adresate Direcției Generale pentru Democrație.

Foto copertă: © Zev Hoover

Copertă și machetă: Departamentul
Producție Documente și Publicații (DPDP),
Consiliul Europei

*Strategia Consiliului Europei
pentru drepturile copilului
(2016–2021)*

Text creat de, și folosit cu permisiunea Consiliului Europei. Această traducere neoficială este publicată în acord cu Consiliul Europei, dar cu responsabilitatea unică a traducătorului.

© Consiliul Europei, martie 2020
Machetat în cadrul proiectului „Protecția copiilor
împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual în
Republica Moldova”

Cuprins

INTRODUCERE	4
I. CONSILIUL EUROPEI ȘI DREPTURILE COPILULUI: REALIZĂRI DE DEZVOLTAT	6
II. AM ATINS OBIECTIVELE? PROVOCĂRILE PREZENTE ȘI VIITOARE LEGATE DE DREPTURILE COPILULUI	7
1. Sărăcia, inegalitatea și excluderea	7
2. Violența	8
3. Un sistem de justiție făcut pentru adulți	8
4. Dificultăți pentru familii și părinți	8
5. Rasism, discursul instigator la ură și radicalizare	9
6. Creșterea copilului într-o lume digitală	9
7. Migrație	9
III. DOMENII DE INTERES PRIORITARE	10
1. Oportunități egale pentru toți copiii	10
2. Participarea tuturor copiilor	13
3. O viață lipsită de violență pentru toți copiii	15
4. Justiția în interesul copilului pentru toți copiii	18
5. Drepturile copilului în mediul digital	20
IV. IMPLEMENTAREA STRATEGIEI	22
1. Implementarea standardelor în interesul copiilor	22
2. Implicarea tuturor părților relevante	22
3. Comunicarea drepturilor copilului	23
4. Evaluarea performanței	23

Introducere

1. Consiliul Europei protejează și promovează drepturile omului, care includ drepturile copilului. Prezentul document stabilește prioritățile Consiliului Europei în acest domeniu pentru perioada 2016–2021.
2. Prezenta Strategie identifică:
 - ▶ Realizările Consiliului Europei care pot fi dezvoltate (capitolul I);
 - ▶ Principalele provocări legate de drepturile copilului (capitolul II);
 - ▶ Cinci domenii de interes prioritar pentru rezolvarea acestor probleme (capitolul III);
 - ▶ Metode de lucru pentru implementarea Strategiei (capitolul IV).
3. Cele cinci domenii de interes prioritar pentru garantarea drepturilor copilului sunt:
 1. Oportunități egale pentru toți copiii
 2. Participarea tuturor copiilor
 3. O viață lipsită de violență pentru toți copiii
 4. Justiția în interesul copilului pentru toți copiii
 5. Drepturile copilului în mediul digital
4. Copiii din Statele Membre ale Consiliului Europei au dreptul să beneficieze de toate drepturile omului apărute de Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului (CDC) și de alte documente internaționale care vizează drepturile omului. Acestea includ drepturi civile, politice, economice, sociale și culturale. Prezenta Strategie urmărește să acopere toate aceste categorii ale drepturilor omului și stabilește angajamentul Consiliului Europei și al Statelor sale Membre de asigurare a tuturor acestor drepturi pentru *toți* copiii.
5. Lucrările Consiliului Europei privind drepturile copilului sunt bazate pe CDC în special pe cele patru principii generale ale sale:
 1. **Nediscriminare** (Articolul 2). Drepturile copilului se aplică tuturor copiilor fără niciun fel de discriminare. Toate drepturile vor fi acordate fără niciun fel de discriminare, indiferent de rasa, culoarea, sexul, limba maternă, religia, orientările politice sau de altă natură, originea națională, etnică sau de altă natură, proprietatea, dezabilitățile, nașterea², orientarea sexuală, identitatea de gen³, sau alte statute ale copilului sau ale părinților sau tutorilor săi legali. Prezenta Strategie acordă atenție aplicării principiului nediscriminării în toate cele cinci domenii de interes prioritar.
 2. **Interesul suprem al copilului** (Articolul 3). În toate acțiunile legate de copii, interesul suprem al copilului trebuie să reprezinte un considerent esențial. Consiliul Europei va depune eforturi pentru a se asigura că acest principiu este operațional în contextul obiectivelor prezentei Strategii.⁴
 3. **Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare** (Articolul 6). Copiii au dreptul inerent la viață și la protecție împotriva violenței și a suicidului. Dezvoltarea trebuie abordată în cel mai larg sens al său, acoperind dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală, psihologică și socială.
 4. **Dreptul de a fi ascultat** (Articolul 12). Participarea copiilor este unul dintre cele cinci domenii de interes prioritar ale Strategiei, însă reprezintă de asemenea un obiectiv inter-disciplinar. Implicarea copiilor în procesul decizional la nivel de familie, organizație și politică este esențială pentru respectarea drepturilor lor. Consiliul Europei și-a asumat angajamentul unei abordări participative asupra drepturilor copilului în toate dimensiunile acoperite de prezenta Strategie, și al sprijinirii Statelor Membre în această direcție.

1. Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Observația generală nr. 5 (2003) privind Măsurile generale de implementare ale Convenției cu privire la Drepturile Copilului.

2. CDC, Articolul 2.1

3. CM/Rec(2010)5 privind măsurile de combatere a discriminării pe baza orientării sexuale sau a identității de gen.

4. Decizia Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în baza Concluziilor Conferinței privind „Interesul suprem al copilului”, Bruxelles, 9–10 decembrie 2014 în sesiunea din 15 aprilie 2015 (DD(2015)266).

6. Prezenta Strategie reprezintă rezultatul unei vaste consultări cu Statele Membre, societatea civilă, avocații poporului pentru drepturile copilului, alte organizații internaționale și copiii.⁵ Acest proces a fost dirijat de Comitetul de Experți al Strategiei Consiliului Europei pentru drepturile copilului (DECS-ENF) care a fost întrunit de trei ori în perioada 2014–2015. Prezenta Strategie a fost adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la data de 2 martie 2016 și a fost lansată în cadrul unei conferințe la nivel înalt în Sofia, Bulgaria, în perioada 5–6 aprilie 2016.

7. Părțile interesate care au participat la elaborarea Strategiei au luat de asemenea în considerare punctele de vedere ale copiilor. O a doua analiză a peste 130 de consultări cu copii din Statele Membre ale Consiliului Europei a fost special realizată pentru informarea supra elaborării prezentei Strategii.⁶ Rezultatele acestei analize vor reprezenta un document de referință în cadrul implementării prezentei Strategii. De asemenea, anumite State Membre au consultat copiii în mod direct la nivel național asupra contribuției lor la Strategie.

8. Beneficiarii domeniilor de interes prioritar și ai acțiunilor prevăzute de prezenta Strategie și anexele sale sunt copiii, respectiv persoanele cu vârste sub 18 ani, care trăiesc în cele 47 de State Membre ale Consiliului Europei. Cu toate acestea, acțiunile Consiliului Europei în calitate de organizație inter-guvernamentală, sunt intermediare de guvernele Statelor Membre, care facilitează implementarea sa împreună cu alte părți interesate, ca de exemplu societatea civilă și avocatul poporului pentru copii.

9. Durata prezentei Strategii este de șase ani. După trei ani se va realiza o evaluare intermediară cu posibilitatea unor ajustări, sub îndrumarea Statelor Membre și a altor părți interesate.

5. Chestionarele au fost completate de 39 de State Membre, 34 ONG-uri și 13 avocați ai poporului pentru copii. Șase organizații internaționale au furnizat feedback în scris.

6. Consiliul Europei (2015), Provocările curente legate de drepturile copilului: Ce cred copiii? Un studiu de cercetare a punctelor de vedere și a priorităților copiilor privind informarea asupra Strategiei Consiliului Europei pentru drepturile copilului.

I. Consiliul Europei și drepturile copilului: realizări de dezvoltat

10. În cei aproape 10 ani de existență din anul 2006, programul „Construirea unei Europe pentru și cu copii” a depus eforturi în vederea protejării și promovării drepturilor copilului în Statele Membre ale Consiliului Europei. Printre altele, au fost obținute următoarele rezultate:⁷

- ▶ Modificări legislative și strategice pentru îmbunătățirea protecției drepturilor copiilor au fost introduse printr-un set comprehensiv de două standarde cu caracter obligatoriu și 18 standarde cu caracter neobligatoriu privind drepturile copilului elaborate de Statele Membre și adoptate de Comitetul de Miniștri.⁸ Aceste convenții, recomandări și linii directoare promovează implementarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului la nivel european.
- ▶ Baza de cunoștințe legată de evoluția și dificultățile implementării drepturilor copilului în baza convențiilor relevante ale Consiliului Europei a fost lărgită prin colectarea de date certe prin cel puțin opt mecanisme de monitorizare și alte mecanisme ale Consiliului Europei.⁹
- ▶ Statele Membre au beneficiat de asistență, la cerere, în implementarea drepturilor copilului prin peste 160 de activități în 28 de proiecte de cooperare¹⁰ implementate de Consiliul Europei, precum și prin numeroase activități bilaterale acoperite de Programul și Bugetul Consiliului Europei. Peste 200 de activități legate de drepturile copilului cu implicarea tuturor celor 47 de State Membre au fost organizate în cadrul Strategiei anterioare, în perioada 2012–2015.
- ▶ Au fost stabilite metode de lucru transversale și flexibile cu Statele Membre prin Rețeaua de Coordonatori Naționali pentru Drepturile Copilului și, în anii 2014 și 2015, prin Comitetul de Experți pentru Strategia Consiliului Europei pentru drepturile copilului.
- ▶ Punctele de vedere ale copiilor au fost colectate și luate în considerare în procesul de elaborare a recomandărilor Comitetului de Miniștri privind drepturile copilului¹¹ și a instrumentelor de comunicare care vizează copiii.
- ▶ Au fost dezvoltate parteneriate puternice cu alte organizații internaționale și organizații neguvernamentale care au acordat Consiliului Europei rolul de promotor principal al drepturilor copilului la nivel european și internațional.
- ▶ Copiii, părinții, experții și factorii de decizie au dobândit mai multe cunoștințe legate de drepturile copilului prin instrumente accesibile, materiale audio-vizuale atractive și campanii inovatoare realizate de Consiliul Europei, precum Campania ONE in FIVE pentru prevenirea violenței sexuale împotriva copiilor.¹²
- ▶ Drepturile copilului au fost prioritizate în cadrul organizației, și astfel 35 de sectoare și domenii strategice ale Consiliului Europei au contribuit la Implementarea Strategiei 2012–2015 privind drepturile copilului.

7. A se vedea Raportul de implementare a Strategiei 2012–2015 (CM(2015)174).

8. Convenția Europeană în materie de adopție de copii (revizuită) (CETS No. 202; 2008/2011); Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote) (CETS No. 201; 2007/2010). Pentru o listă a tuturor standardelor cu caracter obligatoriu și neobligatoriu ale Consiliului Europei privind drepturile copilului, a se vedea www.coe.int/children.

9. Comitetul European pentru drepturi sociale (ECSR); Comitetul Părților Semnatore ale privind Convenției privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Comitetul Lanzarote); Comitetul pentru prevenirea torturii (CPT); Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței (CERI); Comitetul Consultativ pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (ACFC); Grupul de Experți privind Acțiunile împotriva traficului de ființe umane (GRETA); Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția); Comitetul de Experți pentru Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare (ECRML).

10. Din 2006 până la mijlocul anului 2015, drepturile copilului au fost abordate în 11 Programe Comune în cadrul Uniunii Europene și 17 proiecte de cooperare finanțate prin Contribuții Voluntare.

11. De exemplu, Liniile directoare privind justiția în interesul copilului adoptate de Comitetul de Miniștri în anul 2010 iau în considerare concluziile ale aproximativ 3.800 de copii din 25 de State Membre. Punctele de vedere ale copiilor au fost luate de asemenea în considerare în procesul de elaborare a Liniilor directoare privind sănătatea în interesul copilului, Recomandările privind serviciile sociale în interesul copilului, și Recomandarea privind participarea copiilor și tinerilor cu vârste de până la 18 ani.

12. De exemplu, clipul TV și cartea pentru copii „Kiko and the Hand” au fost create în cadrul Campaniei ONE in FIVE care a vizat copiii și părinții lor (www.underwearrule.org).

II. Am atins obiectivele? Provocările prezente și viitoare legate de drepturile copilului

11. CDC a introdus o schimbare de paradigmă în modul în care societatea trebuie să privească copiii, respectiv drept adevărații beneficiari ai drepturilor și agenții schimbării. Cu toate acestea, la 25 de ani de la intrarea în vigoare a CDC (1990), această idee este încă contestată. În ciuda progreselor înregistrate, drepturile copilului sunt încălcate zilnic. Există încă lacune în protecția juridică a copiilor, și chiar mai mult între legislație și practică. Un puternic angajament politic însoțit de alocarea unor resurse suficiente și de o creștere a nivelului de conștientizare pe scară largă a societății cu privire la drepturile copilului sunt obligatorii pentru a considera copiii drept beneficiari de drepturi depline. Pe baza opiniilor copiilor și a informațiilor primite de la Statele Membre, de la societatea civilă și de la avocații poporului pentru copii, acest capitol oferă o prezentare generală a celor mai importante dificultăți cu care se vor confrunta drepturile copilului în anii următori.

1. SĂRĂCIA, INEGALITATEA ȘI EXCLUDEREA

12. Criza economică a afectat profund copiii. Din cele 32 de State Membre ale Consiliului Europei monitorizate în cadrul unui raport UNICEF, sărăcia în rândul copiilor a crescut în 20 de țări și a scăzut în doar 12.¹³ Conform Eurostat, copiii reprezintă grupa de vârstă cu cel mai mare risc de sărăcie sau excludere socială. S-a raportat că copiii care trăiesc în sărăcie se simt excluși și stigmatizați.¹⁴ Ei au mai puține șanse, comparativ cu colegii lor mai înstăriți, să aibă rezultate bune în școală, să beneficieze de o bună stare de sănătate și să își realizeze întregul potențial ulterior în viață.¹⁵ Întrucât ciclurile de sărăcie durează timp de mai multe generații, Europa riscă să producă o „generație pierdută” de tineri deziluzionați, cu potențiale consecințe grave pentru coeziunea societăților și stabilitatea politică.¹⁶ Ratele ridicate ale șomajului și reducerile de personal din domeniul asistenței sociale pot conduce la nivele ridicate de stres în rândul familiilor afectate, ceea ce generează noi factori de violență și neglijare.¹⁷

13. Un mare număr de copii din întreaga Europă se simt excluși și identifică discriminarea ca o problemă esențială legată de drepturile lor.¹⁸ Neputând să beneficieze de educație, timp de joacă și recreere împreună cu alți copii, sau fiind supuși violențelor datorită originii etnice, orientării sexuale sau din alte motive, toate aceste lucruri reprezintă experiențe marcante pentru copii, care produc consecințe pe parcursul vieții lor. Din perspectiva drepturilor omului, calitatea unei societăți este măsurată prin modul în care aceasta își tratează grupurile cele mai vulnerabile și mai marginalizate. Acestea includ mai multe grupuri de copii, ca de exemplu copii cu handicap, copii fără îngrijire din partea părinților, copii ai minorităților, inclusiv copii de etnie romă¹⁹, copii aflați în deplasare sau afectați într-un alt fel de migrație, copii privați de libertate, copii care trăiesc și/sau muncesc pe străzi și copii cu părinți în închisoare.

13. Oficiul pentru Cercetare UNICEF (2014), Copiii Recesiunii: impactul crizei economice asupra bunăstării copiilor din țările bogate, Innocenti Report Card 12.

14. Consiliul Europei (2015), Problemele curente legate de drepturile copilului: Ce cred copiii?, capitolul 10.

15. Recomandarea Comisiei Europene „Investigarea copiilor: întreruperea ciclului de dezavantaje”, 2013.

16. A se vedea Decizia Adunării Parlamentare 1885(2012) „Tânără generație sacrificată: implicații sociale, economice și politice ale crizei financiare”.

17. Child Helpline International (2013), Vocile Europei Tinere RWD.

18. Consiliul Europei (2015), Problemele curente legate de drepturile copilului: Ce cred copiii?, capitolul 8.

19. Termenii „rom și în deplasare” sunt folosiți în cadrul Consiliului Europei pentru a denumi o mare diversitate de grupuri acoperite de lucrările Consiliului Europei în acest domeniu: pe de o parte grupurile de a) romi, Sinti/Manush, Calé, Kaale, Romanichals, Boyash/Rudari; b) egipteni balcanici (egipteni și Ashkali); c) grupurile estice (Dom, Lom și Abdal); și, pe de altă parte, grupuri precum călători, ieniș, și populațiile identificate prin termenul administrativ „Gens du voyage”, precum și persoanele care se identifică drept romi.

2. VIOLENȚĂ

14. Violența reprezintă principala îngrijorare exprimată de copii.²⁰Violența împotriva copiilor reprezintă o încălcare a drepturilor copilului, compromite dezvoltarea socială a copiilor și afectează capacitatea de a beneficia de celelalte drepturi.²¹ Adesea violența are consecințe mentale și fizice devastatoare și pe termen lung, uneori timp de mai multe generații. Pe lângă impactul asupra victimelor individuale, lucrările de cercetare realizate de organizațiile neguvernamentale indică faptul că violența este asociată unor costuri mari pentru societate.²² Astfel, eradicarea tuturor formelor de violență împotriva copiilor reprezintă un imperativ legal, etic și economic.

15. În ciuda progreselor semnificative înregistrate în domeniul abordării violenței împotriva copiilor, acestea sunt în continuare foarte lente și fragmentate. Riscul violenței împotriva copiilor, în special a fetelor, rămâne prezent în toate mediile, inclusiv în mediul digital și în locurile în care copiii ar trebui să se afle în cea mai mare siguranță – în școli, în toate formele de adăposturi, în instituții de justiție, în timpul activităților recreative, sportive și la domiciliu. Progresul este obstructat de investiții insuficiente în prevenirea violenței, de politici naționale fragmentate și implementate necorespunzător, de insuficiența datelor și a cercetărilor, precum și de o insuficientă atenție acordată mecanismelor de consiliere, raportare, recuperare și reintegrare destinate copiilor.

16. Violență împotriva copiilor în cadrul conflictelor reprezintă o realitate inacceptabilă în Europa. Chiar și după încetarea conflictului, copiii vor rămâne traumatizați de experiența trăită și faptele la care au fost martori. Dobândirea și re-dobândirea încrederii în rândul tinerei generații este o sarcină importantă ce trebuie abordată.

3. UN SISTEM DE JUSTIȚIE FĂCUT PENTRU ADULȚI

17. Sistemele judiciare din Europa sunt încă insuficient adaptate la nevoile specifice ale copiilor. Cercetările demonstrează că drepturile copiilor de a se face auziți, de a fi informați, de a fi protejați și de a nu fi discriminați nu sunt întotdeauna respectate în practică.²³ Toți copiii aflați în conflict și în contact cu legea au drepturi specifice la care adesea sistemul de justiție nu răspunde corespunzător. Restrângerea libertăților copiilor, contrar cerințelor CDC, nu este considerată ca ultimă soluție și doar pentru cel mai scurt timp posibil. Custodia publică a copiilor migranți și a altor categorii de copii și condițiile de privare de libertate ridică probleme grave legate de respectarea drepturilor lor.

18. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului European pentru Drepturi Sociale ilustrează multe situații în care drepturile copilului sunt puse în discuție. În ultimii ani, Curtea a constatat mai multe încălcări ale Convenției Europene a Drepturilor Omului legate de copii, de exemplu ale Articolului 8 – (Dreptul la respectarea vieții private și de familie), ale Articolului 9 (Libertatea de gândire, de conștiință și de religie) și a Articolului 14 (Interdicția discriminării).²⁴ De asemenea Comitetul European pentru Drepturi Sociale a identificat mai multe State care au încălcat Carta Socială Europeană, inclusiv pentru neinterzicerea pedepselor corporale într-o manieră suficient de exactă și obligatorie.

4. DIFICULTĂȚI PENTRU FAMILII ȘI PĂRINȚI

19. Familia, indiferent de forma sa, reprezintă unitatea fundamentală a societății și mediul natural pentru creșterea și bunăstarea familiei. Copiii acordă o valoare imensă relației cu părinții și cu frații sau surorile lor.²⁵ Cu toate acestea, familiile se pot confrunta cu numeroase dificultăți: criza economică a expus multe familii la riscul de șomaj și la incertitudini legate de viitor. Reconcilierea relațiilor de muncă și a vieții de familie rămâne în continuare dificilă pentru mulți părinți și în special pentru părinții singuri, care cel mai adesea sunt femei. Violența pe care copiii o experimentează și la care sunt martori poate avea loc în context familial. Un număr tot mai mare de familii sunt afectate de migrație. Noile tehnologii de informare și comunicații adaugă o

20. Ibidem, capitolul 4.

21. A se vedea Observația generală nr. 13 (2011) a Comitetului ONU pentru drepturile copilului privind dreptul copilului de a fi liber de orice formă de violență, conform căruia termenul „violență” este interpretat ca incluzând toate formele de violență fizică sau mentală, vătămare sau abuz, neglijare sau tratament neglijent, maltratare sau exploatare, inclusiv abuzul sexual.

22. Overseas Development Institute and Child Focus Alliance (2014), Costurile și impactul economic al violenței împotriva copiilor.

23. Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale (FRA) (2015), Justiția în interesul copilului – Perspective și experiențe ale specialiștilor legate de participarea copiilor în proceduri juridice civile și penale în 10 State Membre UE.

24. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Fișă informativă privind drepturile copilului, martie 2015.

25. Consiliul European (2015), Problemele curente legate de drepturile copilului: Ce cred copiii?, capitolul 11.

dimensiune cu totul nouă la calitatea parentală. Mulți părinți nu beneficiază de sprijin în îndeplinirea rolului lor în creșterea copiilor și în garantarea drepturilor lor.

5. RASISM, DISCURSUL INSTIGATOR LA URĂ ȘI RADICALIZARE

20. Recenta criză economică a afectat profund coeziunea socială în multe dintre Statele Membre, fapt care poate conduce la o amenințare împotriva statului de drept și a statului democratic.²⁶ Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI) vorbește despre „căutarea de țapi ispășitori” și remarcă o intensificare a discursului instigator împotriva grupurilor vulnerabile și a violenței rasiste. Radicalizarea copiilor și a tinerilor reprezintă un alt motiv de îngrijorare care necesită investiții sporite în educația pentru toleranță și dialog intercultural.²⁷ Există cazuri în care copiii din țările europene sunt recrutați de grupuri extremiste. Trebuie găsite soluții pentru prevenirea acestui lucru, însă de asemenea și pentru reintegrarea minorilor care au călătorit în străinătate pentru a se alătura grupurilor extremiste și care au revenit în țară.

6. CREȘTEREA COPILULUI ÎNTR-O LUME DIGITALĂ

21. Indiferent dacă este vorba despre computere, console pentru jocuri, tablete sau telefoane inteligente, lumea digitală expune copiii unui număr imens de oportunități. Accesul la Internet și la competențe digitale este considerat tot mai mult o dimensiune a drepturilor copilului la libertatea de exprimare, la participare și la educație. Cu toate acestea, mediul digital expune de asemenea copiii la conținut dăunător și la efectele acestuia, la probleme legate de viața privată și protecția datelor și alte riscuri, inclusiv abuz sexual online și expunere excesivă la imagini sexuale. În anumite cazuri, precum hărțuirea cibernetică și auto-expunerea, propria conduită online a copilului poate fi dăunătoare pentru alții și poate reprezenta un risc pentru el însuși. Părinții și profesorii depun eforturi pentru a ține pasul cu dezvoltările tehnologice astfel încât o separare între generații devine tot mai evidentă.²⁸

7. MIGRAȚIE

22. În prezent copiii care călătoresc și care sunt într-un alt fel afectați de migrație reprezintă unul dintre cele mai vulnerabile grupuri din Europa.²⁹ În anumite țări, ei ei se confruntă cu acces limitat la justiție, educație, servicii sociale și de sănătate. Deși copiii neînsoțiți se confruntă cu o situație deosebit de dificilă³⁰, copiii migranți în general, chiar și cei însoțiți de părinți sunt supuși adesea unor încălcări persistente ale drepturilor omului. Principiul interesului suprem al copilului este mult prea des neglijat în cadrul procedurilor de azil și de emigrare. Utilizarea detenției în locul protejării bunăstării copilului, ne-desemnarea unor tutele eficiente, separarea familiilor și procedurile înjositoare de evaluare a vârstei se numără printre principalele moduri în care copiii migrați suferă din cauza cadrului neadecvat de protecție a copiilor. De asemenea, ei sunt supuși riscurilor de trafic³¹ și exploatare. Copiii lăsați în urmă atunci când părinții lor migrează, precum și copiii apatrizi se confruntă de asemenea cu riscuri majore de încălcare a drepturilor lor.

26. Consiliul Europei (2015), Statul democratic, drepturile omului și statul de drept în Europa. Raportare din partea Secretarului General al Consiliului Europei.

27. Declarația Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei: „Uniți în jurul principiilor noastre împotriva extremismului violent și a radicalizării care conduce la terorism”, Bruxelles, 19 mai 2015.

28. Copiii UE Online (2014), Copiii UE Online: constatări, metode, recomandări.

29. A se vedea SG/Inf(2015)33, Dificultățile migrației în Europa: necesitatea unei acțiuni colective.

30. A se vedea Înalțul Comisar ONU pentru Refugiați (UNHCR), În siguranță: ce pot face Statele pentru a asigura respectarea interesului suprem al copiilor neînsoțiți și separați în Europa, 2014.

31. A se vedea Grupul de Experți al Consiliului Europei pentru Lupta împotriva Traficului de Ființe Umane (2015), Raportul General nr. 4.

III. Domenii de interes prioritar

23. Pentru soluționarea problemelor menționate mai sus, au fost identificate cinci domenii de interes prioritar. Prezentul capitol descrie aceste domenii, care sunt ancorate în standardele CDC, ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, ale Cartei Sociale Europene și ale Consiliului Europei care protejează drepturile copilului.

24. Cifrele de la finalul fiecărui capitol rezumă, pentru fiecare domeniu de interes prioritar, impactul preconizat la nivelul beneficiarului (copiii), rezultatul la nivelul Statelor Membre și al altor părți interesate, și o selecție nelimitativă de rezultate întocmită de Consiliul Europei. Dat fiind caracterul normativ al mandatului Consiliului Europei, performanța Consiliului Europei va fi evaluată în principal la nivel de randament și de rezultat, deși se vor depune și eforturi pentru a genera dovezi ale impactului.³²

25. În cadrul unui proiect pilot privind managementul riscurilor în cadrul organizației,³³ au fost identificate mai multe riscuri care pot afecta negativ obținerea rezultatelor, precum și acțiuni pentru reducerea acestora. Factorii de risc descriși nu sunt limitativi, și vor fi elaborați în mai mare detaliu în faza de inițială de implementare a Strategiei. Resursele financiare și umane insuficiente, precum și lipsa angajamentului politic reprezintă factori generali de risc care se aplică tuturor domeniilor de interes prioritar.

1. OPORTUNITĂȚI EGALE PENTRU TOȚI COPIII

26. CDC recunoaște dreptul fiecărui copil la un standard de viață adecvat pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Carta Socială Europeană garantează drepturile copilului la un nivel adecvat de protecție socială, legală și economică. În aliniere cu CDC și cu Carta Socială Europeană, familiile trebuie să beneficieze de toată protecția și asistența necesară pentru îndeplinirea rolului lor esențial.

1.1. Garantarea drepturilor sociale ale copiilor

27. Consiliul Europei va promova Carta Socială Europeană ca un set esențial de standarde minime pentru protecția drepturilor familiilor și ale copiilor, un aspect deosebit de important în perioadele de austeritate economică.³⁴ O atenție specială va fi acordată urmării ulterioare a concluziilor și deciziilor Comitetului European pentru Drepturi Sociale asupra prevederilor relevante pentru drepturile copilului.³⁵

28. Sărăcia și excluderea socială a copiilor pot fi soluționate cel mai eficient prin sisteme de protecție a copilului care integrează cu atenție măsurile preventive, asistența familială, educația și îngrijirea în timpul copilăriei³⁶, serviciile sociale, educația și politicile de găzduire. Astfel, Statele Membre vor fi încurajate să respecte și să implementeze Recomandările Comitetului de Miniștri privind serviciile sociale în interesul copiilor³⁷, asistența socială în interesul copiilor³⁸, accesul tinerilor din zone defavorizate la drepturi sociale³⁹, și Recomandările Congresului Autorităților Locale și Regionale privind reintegrarea socială a copiilor care trăiesc și/sau muncesc pe străzi⁴⁰. De asemenea ele pot ține cont de Recomandarea Comisiei Europene „Investigarea copiilor: întreruperea ciclului de dezavantaje”⁴¹ și lucrările sale privind mecanismele integrate pentru protecția copiilor⁴². În scopul garantării interesului suprem al copilului în toate măsurile care îl privesc⁴³, Statele Membre vor fi de asemenea sprijinite în introducerea și îmbunătățirea calității și efectului evaluării impactului asupra copilului.

32. A se vedea Grupul de Evaluare al Organizației Națiunilor Unite (2013), Manual pentru realizarea evaluării lucrărilor normative din sistemul ONU.

33. A se vedea Reglementările financiare și prevederile suplimentare ale Consiliului Europei, adoptate de Comitetul de Miniștri la 29 iunie 2011 și amendate în perioada 19–20 noiembrie 2013.

34. Decizia Adunării Parlamentare 1995(2014) „Eradicarea sărăciei copiilor în Europa”.

35. A se vedea în special Articolul 7 (dreptul copiilor și tinerilor la protecție), Articolul 11 (dreptul la protejarea sănătății), Articolul 16 (dreptul familiei la protecție socială, juridică și economică), Articolul 17 (dreptul copiilor și tinerilor la protecție socială, juridică și economică), Articolul 30 (dreptul la protecție împotriva sărăciei și a excluderii sociale) și Articolul 31 (dreptul la adăpost).

36. A se vedea CM/Rec(2002)8 privind grădinițele pentru copii.

37. CM/Rec(2011)12.

38. Linii directoare privind asistența de sănătate în interesul copilului, adoptate de Comitetul de Miniștri la 21 septembrie 2011.

39. CM/Rec(2015)3.

40. Recomandarea 253 (2008) a Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului Europei.

41. Recomandarea Comisiei Europene „Investigarea copiilor: întreruperea ciclului de dezavantaje”, 2013.

42. A se vedea Comisia Europeană (2015), al 9-lea Forum European privind drepturile copilului, Document de Dezbatere, Coordonare și cooperare în sistemele integrate pentru protecția copilului.

43. Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Observația generală nr. 14 (2013) privind dreptul copilului ca interesele sale supreme să reprezinte principala considerație.

1.2. Combaterea discriminării

29. Dreptul la nediscriminare (a se vedea capitolul I) este garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de CDC, reprezentând de asemenea un principiu general.

30. Consiliul Europei va continua să protejeze drepturile **copiilor cu handicap** pe baza Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu handicap (CDPH) și a Recomandărilor Consiliului Europei privind asigurarea incluziunii complete a copiilor și tinerilor cu handicap în societate⁴⁴ și de-instituționalizarea și traiul în comunitate al copiilor cu handicap⁴⁵. Vor fi întreprinse lucrări de cercetare participativă pentru oportunitățile și riscurile specifice copiilor cu handicap în mediul digital.

31. În aliniere cu Recomandarea Comitetului de Miniștri privind drepturile copiilor care trăiesc în instituții rezidențiale⁴⁶ și cu Linii directoare ONU privind drepturile **copiilor aflați în îngrijire alternativă**, Consiliul Europei va acorda de asemenea o atenție specifică situației copiilor în toate formele de îngrijire alternativă și va oferi recomandări pentru profesioniștii din acest domeniu pentru implementarea unei abordări participative și bazate pe drepturile copilului a activității lor. În cazurile în care rămân facilități (instituții) mari de îngrijire rezidențială, Consiliul Europei va promova de-instituționalizarea îngrijirii copiilor, în special a copiilor cu vârste mai mici de trei ani.

32. Drepturile copiilor **care călătoresc sau care sunt într-un alt fel afectați de migrație** vor fi protejate și promovate de diverse organisme ale Consiliului Europei, inclusiv de Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului. Statele Membre vor fi sprijinite în respectarea obligațiilor legate de drepturile omului în aliniere cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, concluziile Comitetului European pentru Drepturi Sociale (ECSR), și ale Comitetului pentru Prevenirea Torturii (CPT), ale Grupului de Experți al Consiliului Europei pentru Lupta împotriva Traficului de Ființe Umane (GRETA) precum și ale Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI). În plus, Consiliul Europei va ghida Statele Membre în adoptarea unei abordări coordonate bazate pe drepturile copilului, reținând de asemenea Recomandările privind proiectele de viață pentru minorii migranți neînsoțiți⁴⁷, consolidarea integrării copiilor imigranților și cu istoric de imigrare⁴⁸, și naționalitatea copiilor.⁴⁹ O atenție specială va fi acordată copiilor migranți neînsoțiți și corelației dintre migrație și traficul cu copii. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei va continua să sprijine Campania pentru eradicarea detenției copiilor.⁵⁰

33. Consiliul Europei va continua să protejeze și să promoveze drepturile **copiilor minorităților**, în special prin activitatea Comitetului Consultativ pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (ACFC) și a Comitetului de Experți pentru Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare (ECRML). Prin acesta din urmă, Consiliul Europei va proteja și va promova în special drepturile copiilor minorităților etnice sau naționale tradiționale cu privire la utilizarea limbii lor în viața privată și publică și la școală.

34. Vor fi întreprinse acțiuni în special pentru evaluarea implementării efective a drepturilor **copiilor de etnie romă**, pentru abordarea problemei privind căsătoria copiilor, pentru consolidarea accesului copiilor de etnie romă și în special a fetelor și copiilor cu handicap la educație inclusivă, pentru utilizarea de mediatori și asistenți de etnie romă în baza ROMED,⁵¹ precum și pentru combaterea stereotipurilor care vizează copiii de etnie romă prin dezvoltarea unei versiuni în interesul copilului pentru campania Dosta!⁵²

35. Pentru combaterea discriminării pe bază de **sex** și pentru promovarea egalității între fete și băieți, Consiliul Europei va continua să abordeze stereotipurile și sexismul, în special în mass-media⁵³ și educație⁵⁴, precum și supra-sexualizarea.

36. Pe baza Recomandării CM/Rec(2010)5 privind măsurile de combatere a discriminării pe bază de orientare sexuală sau identitate de gen, Consiliul Europei va întreprinde cercetări asupra copiilor cuplurilor **LGBT și inter-sexuale** în ceea ce privește respectarea drepturilor lor.

44. CM/Rec(2013)2.

45. CM/Rec(2010)2.

46. CM/Rec(2005)5.

47. CM/Rec(2007)9.

48. CM/Rec(2008)4.

49. CM/Rec(2009)13.

50. A se vedea <http://website-pace.net/web/apce/children-in-detention>.

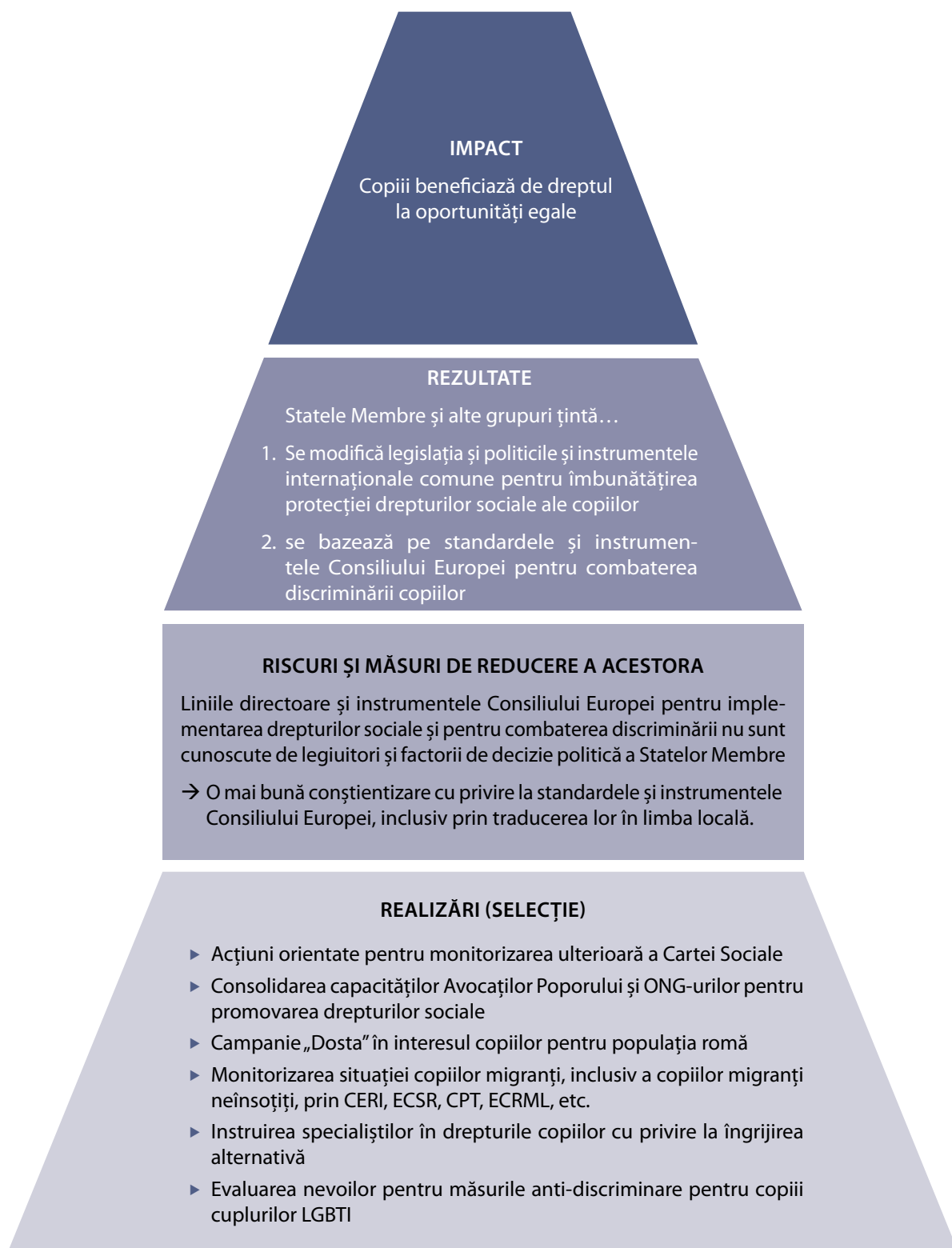
51. ROMED reprezintă un Program Comun al Consiliului Europei și al Europei Unite care vizează pregătirea mediatorilor de etnie romă în Europa. A se vedea www.coe-romed.org.

52. A se vedea www.dosta.org.

53. CM/Rec(2013)1 privind egalitatea sexelor și mass-media.

54. CM/Rec(2007)13 privind prioritizarea sexelor în educație.

Domeniul de interes prioritar 1: oportunități egale pentru toți copiii

2. PARTICIPAREA TUTUROR COPIILOR

37. Copiii au dreptul să fie ascultați și să participe în luarea deciziilor care îi afectează, atât la nivel individual cât și de grup. Într-adevăr, toate persoanele au dreptul la libertatea de exprimare, așa cum este garantată de Articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. CDC acordă copiilor dreptul de exprimare liberă a opiniilor lor în toate aspectele care îi vizează și dreptul ca opiniile lor să fie luate în considerare în mod corespunzător în funcție de vârsta și maturitatea lor.⁵⁵

2.1. Promovarea dreptului copiilor de a participa

38. Consiliul Europei va oferi îndrumări pentru implementarea participării copiilor în practică în mod sistematic și în toate contextele relevante pentru copii. Pe baza Recomandării privind participarea copiilor și a minorilor sub vârsta de 18 ani⁵⁶, acesta va sprijini Statele Membre în utilizarea Instrumentului de evaluare a participării copiilor din Consiliul Europei ca mijloc pentru stabilirea progresului către respectarea drepturilor copiilor de a participa în aspectele care îi vizează. Vor fi întreprinse măsuri pentru a facilita schimbul de experiență privind participarea copiilor în baza drepturilor⁵⁷ în cooperare cu sectorul pentru tineret al Consiliului Europei, cu organizațiile pentru copii și tineri, cu avocații poporului pentru copii și organismele de consultanță pentru copii și pe baza principiilor de independență, reprezentare, competență, informare și continuitate.

2.2. Consultarea copiilor

39. Consiliul Europei va continua să implice copiii și să acorde atenția cuvenită punctelor lor de vedere privind elaborarea, implementarea și evaluarea standardelor, politicilor și a activităților sale legate de copii, cu respectarea principiilor de mai sus. Astfel, se va acorda o atenție specială participării copiilor aflați în situații de vulnerabilitate, precum copii cu handicap, copii care trăiesc în sărăcie, copii aflați în îngrijire, copii de etnie romă, copii care călătoresc sau care sunt într-un alt fel afectați de migrație, și copii ai minorităților. Vor fi consolidate eforturile de consultare a copiilor și a persoanelor care îi îngrijesc și care muncesc în beneficiul lor prin paginile web, aplicațiile, platformele de comunicare socială, publicațiile și alte instrumente în interesul copiilor.

2.3. Consolidarea participării în și prin școli

40. Consiliul Europei va consolida oportunitățile de participare a copiilor în mediul școlar și la guvernarea democratică a școlilor prin sprijinirea dezvoltării educației privind drepturile cetățenești și drepturile omului în Statele Membre, în contextul implementării Cartei privind Educația pentru Cetățenie Democratică și pentru Drepturile Omului.⁵⁸ Va fi facilitată participarea copiilor în cea de-a 2-a revizuire a implementării Cartei. Educația reciprocă în rândul Statelor Membre va fi sprijinită prin planul de proiecte pilot „Drepturile omului și democrația în acțiune” finanțate în comun de Uniunea Europeană și Consiliul Europei.⁵⁹

55. A se vedea Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Observația generală nr. 12 (2009) privind dreptul copilului de a fi ascultat.

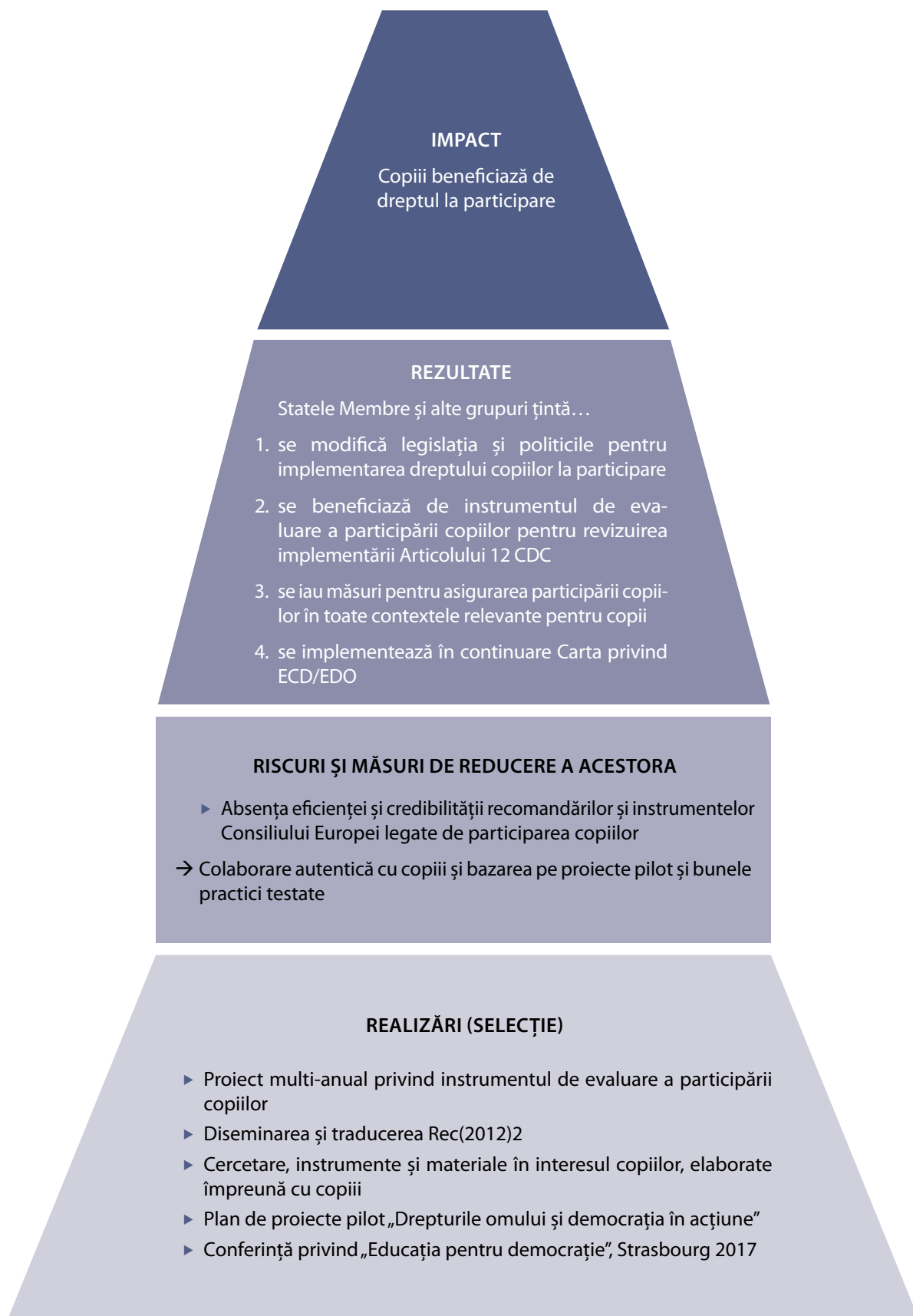
56. CM/Rec(2012)2.

57. A se vedea Comisia Europeană (2015), Evaluarea legislației, politicilor și practicilor privind participarea copiilor în UE.

58. CM/Rec(2010)7.

59. Subiect al contribuției financiare din partea Comisiei Europene.

Domeniul de interes prioritar 2: participarea tuturor copiilor

3. O VIAȚĂ LIPSITĂ DE VIOLENȚĂ PENTRU TOȚI COPIII

41. CDC solicită Statelor să întreprindă toate măsurile legislative, administrative, sociale și educaționale adecvate pentru a proteja copiii împotriva tuturor formelor de violență fizică sau mentală, vătămare sau abuz, neglijare sau tratament neglijent, maltratare sau exploatare, inclusiv abuzul sexual. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Carta Socială Europeană și alte tratate ale Consiliului Europei garantează dreptul copiilor la protecție împotriva vătămarilor și a violenței.

42. În eforturile sale de adresare a violenței împotriva copiilor, Consiliul Europei va continua să acționeze în calitate de facilitator regional al inițiativelor pentru promovarea implementării recomandărilor Studiului Secretarului General ONU pentru violența împotriva copiilor: și pentru a sprijini mandatul Reprezentantului Special al Secretarului General ONU pentru violența împotriva copiilor.

3.1. Promovarea unei abordări integrate pentru protecția împotriva violenței

43. Adresarea violenței împotriva copiilor necesită o abordare integrată și strategică. Consiliul Europei va contribui la eliminarea violenței împotriva copiilor în toate domeniile, și în special în domeniul educației, mass-mediei, justiției, egalității, familiei, migrației, îngrijirii alternative, și al copiilor cu handicap. Consiliul Europei va sprijini Statele Membre în implementarea Recomandărilor Comitetului de Miniștri privind strategiile naționale integrate pentru protecția copiilor împotriva violenței.⁶⁰ Această Recomandare conține îndrumări pentru dezvoltarea unor cadre juridice, politice și instituționale puternice, promovarea unei culturi de respectare a drepturilor copilului, înființarea unor mecanisme și servicii în interesul copilului și adoptarea unui plan național de cercetare pentru prevenirea, adresarea și reacționarea la toate formele de violență împotriva copiilor. Consiliul Europei va acționa drept centru de schimb de informații, oferind acces la strategiile naționale existente în acest domeniu și oferind o platformă pentru sprijin colegial pentru elaborarea, implementarea și revizuirea acestora, inclusiv pentru colectarea de date, la nivel național, regional și local.

3.2. Combaterea exploatării sexuale și a abuzului sexual

44. Consiliul Europei va promova, monitoriza și sprijini implementarea tratatelor Consiliului Europei care vizează prevenirea și adresarea diverselor forme de violență sexuală împotriva copiilor: Eforturile vor viza în special asigurarea ratificării Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote) de către toate Statele Membre, asigurând implementarea sa eficientă prin activitățile de monitorizare ale Comitetului Statelor Semnatore ale Convenției de la Lanzarote, precum și prin rolul său de platformă pentru consolidarea capacității și pentru centralizarea celor mai bune practici.

45. În fiecare an, la data de 18 noiembrie, va fi sărbătorită Ziua Europeană a protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual. Această zi va fi dedicată conștientizării asupra acestui flagel, diseminării bunelor practici, și promovării ratificării și implementării Convenției de la Lanzarote. Luând în considerare lucrările legate de Rețeaua pentru oprirea violenței sexuale împotriva copiilor în contextul Campaniei ONE în FIVE, Adunarea Parlamentară va continua să promoveze ratificarea și implementarea Convenției de la Lanzarote, și va coopera pentru succesul Zilei Europene.

46. Consiliul Europei va sprijini de asemenea mandatul Raportorului Special al ONU în ceea ce privește vânzarea copiilor, prostituția infantilă și pornografia infantilă.

3.3. Eliminarea pedepselor corporale

47. Consiliul Europei va continua să promoveze eliminarea eficientă a pedepselor corporale și a altor forme de pedepsire cu cruzime sau degradante a copiilor în toate mediile, inclusiv acasă. În special el va identifica dificultățile specifice pentru interzicerea și eliminarea universală a pedepselor corporale și modurile în care acestea pot fi depășite. Statele Membre vor fi sprijinite în reforma juridică pentru a asigura interdicția totală și pentru a asigura un grad mai ridicat de conștientizare cu privire la drepturile copilului la protecție egală împotriva agresiunilor fizice, a pericolelor pedepselor violente, precum și pentru promovarea disciplinării non-violente și a unei educări pozitive în aliniere la Recomandările privind politica pentru sprijinirea exercitării pozitive a autorității părintești.⁶¹

60. CM/Rec(2009)10.

61. CM/Rec(2006)19.

3.4. Protejarea copiilor împotriva violenței în diverse medii și forme

48. Consiliul Europei va continua să abordeze problema violenței în școli, în special în baza Cartei Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie și educația pentru drepturile omului. Urmărind o abordare transversală, Consiliul Europei va sprijini consolidarea rolului educației în prevenirea formelor specifice de violență ca de exemplu agresivitatea în școli, agresivitatea homofobă, hărțuirea cibernetică și violența legată de radicalizare. Consiliul Europei va sprijini acțiunile și campaniile de conștientizare pe baza materialelor educaționale, precum, clipul video „Beat Bullying” și publicația „Human Rights and Democracy Start with Us: Charter for All”.

49. Consiliul Europei va încuraja toate Statele Membre să semneze, ratifice și să implementeze în mod eficient Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), în special prin activitatea Grupului de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO), în scopul protejării fetelor împotriva violenței bazate pe sex, al prevenirii, urmării penale și eliminării acestui tip de violență, precum și pentru aplicarea convenției pentru toți copiii care sunt victime ale violenței domestice.

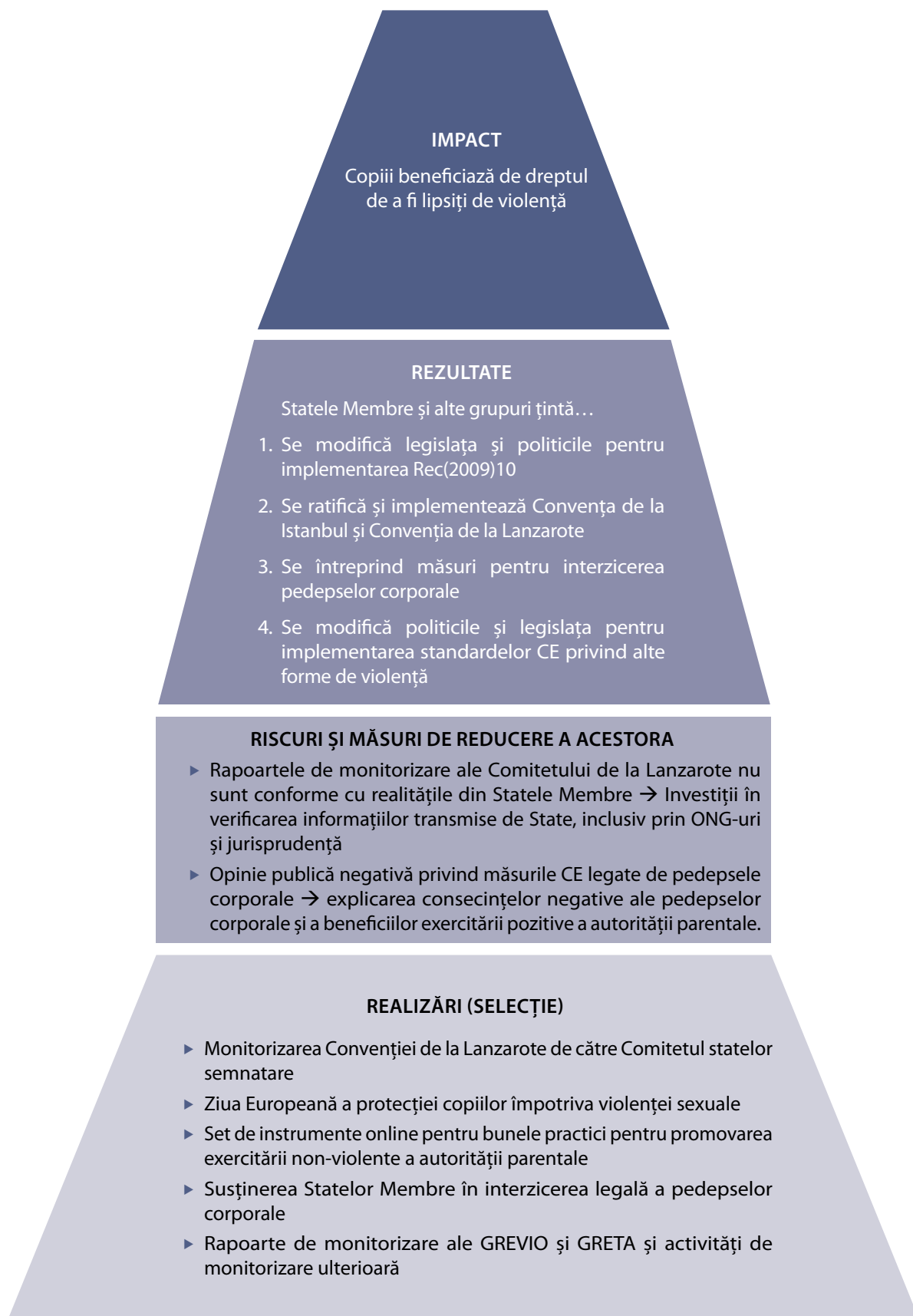
50. Consiliul Europei va sprijini Statele Membre în îndeplinirea obligațiilor ce le revin în baza Convenției privind lupta împotriva traficului de ființe umane, în special prin Grupul de Experți al Consiliului Europei pentru Lupta împotriva Traficului de Ființe Umane (GRETA).

51. Acordul Parțial Extins privind Sportul al Consiliului Europei (EPAS) va continua să promoveze un mediu sportiv sănătos și sigur pentru copii, inclusiv prin proiectul Pro Safe Sports (PSS)⁶² și un set de instrumente care oferă recomandări și instruire pentru administratorii și antrenorii sportivi privind bunăstarea fizică, fiziologică și socială în sport. De asemenea, el va monitoriza și va promova implementarea Recomandărilor privind protecția copiilor și a tinerilor atleți împotriva pericolelor asociate migrației⁶³.

62. A se vedea <http://pjp-eu.coe.int/en/web/pss>.

63. CM/Rec(2012)10.

Domeniul de interes prioritar 3: o viață lipsită de violență pentru toți copiii

4. JUSTIȚIA ÎN INTERESUL COPILULUI PENTRU TOȚI COPIII

52. În conformitate cu CDC, copiii vor beneficia de oportunitatea de a fi audiați în toate procedurile judiciare și administrative care îi privesc și de a avea acces la mecanisme competente, independente și imparțiale de contestare atunci când drepturile lor sunt încălcate. În plus, Statele Semnatore ale CDC recunosc dreptul fiecărui copil aflat în conflict cu legea de a fi tratat într-o manieră consecventă, cu promovarea demnității tuturor copiilor, și luând în calcul vârsta copilului și obiectivul reintegrării sale în societate. În cadrul tuturor acțiunilor legate de copii, indiferent dacă sunt întreprinse de instituții publice sau private, tribunale, autorități administrative sau organisme legislative, interesul suprem al copilului trebuie să reprezinte principala considerație.

4.1. Promovarea justiției în interesul copilului

53. Consiliul Europei va promova implementarea Liniilor directoare ale Consiliului Europei privind justiția în interesul copilului⁶⁴ prin sprijinirea Statelor Membre în consolidarea accesului și tratamentul și participarea copiilor la procedurile juridice civile, administrative și penale. Aceasta va include un set de acțiuni implementate de Comitetul European pentru Cooperare Juridică (CDCJ), Programul privind educația pentru drepturile omului pentru practicienii în domeniul dreptului (HELP) și alte organisme relevante. Astfel, Consiliul va continua să colaboreze îndeaproape cu Comisia Europeană, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE, precum și cu CEE/CIS UNICEF și Consiliul Statelor de la Marea Baltică (CSMB). De asemenea vor fi întreprinse acțiuni pentru a sprijini Statele Membre în ratificarea și implementarea celui de-al treilea Protocol Operațional la Procedura de Comunicare CDC.

4.2. Protejarea copiilor în contextul privării de libertate

54. În baza CDC, privarea de libertate trebuie utilizată ca ultimă soluție și doar pentru cel mai scurt interval de timp aplicabil. Statele Membre ale Consiliului Europei vor fi sprijinite în evitarea și prevenirea privării de libertate și a acușării penale a copiilor prin măsuri precum prelungirea sancțiunilor extrajudiciare și a pregătirii pentru reintegrare. Condițiile materiale și regimurile de detenție trebuie îmbunătățite în conformitate cu standardele Consiliului Europei. Va fi acordat sprijin Statelor Membre pentru implementarea Regulilor Europene privind infractorii juvenili supuși sancțiunilor sau măsurilor.⁶⁵ Consiliul Europei va promova implementarea Standardelor Comitetului European pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)⁶⁶ privind protecția copiilor privați de libertate împotriva relelor tratamente și a violenței, monitorizarea ulterioară a recomandărilor privind raportarea violențelor din instituțiile de detenție juvenilă⁶⁷, și elaborarea ghidurilor practice pentru monitorizarea locurilor de detenție pentru copii. Acesta va lua în considerare abordarea situației copiilor ale căror părinți sunt deținuți. Consiliul Europei este pregătit să sprijine, în funcție de necesități și în cadrul mandatului său, Studiul Global ONU privind copiii privați de libertate,⁶⁸ în special pentru regiunea europeană.

4.3. Drepturile copilului în familie

55. Consiliul Europei va promova implementarea standardelor sale privind dreptul familiei, inclusiv Convenția Europeană în materie de adopție de copii (revizuită), și Recomandările Comitetului de Miniștri privind medierea familială⁶⁹, politica de sprijinire a exercitării pozitive a autorității părintești⁷⁰, și prevenirea și soluționarea disputelor privind relocarea copiilor⁷¹. Consiliul Europei va întreprinde acțiuni în scopul interesului suprem al copilului în contextul noilor forme familiale și bioeticii, în special cu referință la reproducerea prin mame surrogat și prin donatori. O atenție deosebită va fi acordată procesului de evaluare a interesului suprem al copilului în problemele familiale. Se va analiza modul în care Statele Membre pot implementa legi, reglementări și proceduri care asigură faptul că interesul suprem al copilului reprezintă principala considerație pentru deciziile de scoatere de sub tutela părinților, plasament și reunificare⁷².

64. Liniile directoare privind justiția în interesul copilului, adoptate de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 17 noiembrie 2011. A se vedea de asemenea Decizia Adunării Parlamentare 2010(2014) „Justiția juvenilă în interesul copilului: de la retorică la realitate”, și orientările privind promovarea și sprijinirea implementării Liniilor directoare privind justiția în interesul copilului de către Comitetul European pentru Cooperare Juridică (CDCJ(2014)15).

65. CM/Rec(2008)11.

66. CPT/Inf/E (2002) 1 – Rev. 2015.

67. Comitetul European privind Problemele Infracționale, PCCP (2014), Raport privind violența în instituțiile pentru infractorii juvenili.

68. A se vedea Decizia Adunării Generale ONU A/C.3/69/L.24/Rev.1, paragraful 51.d.

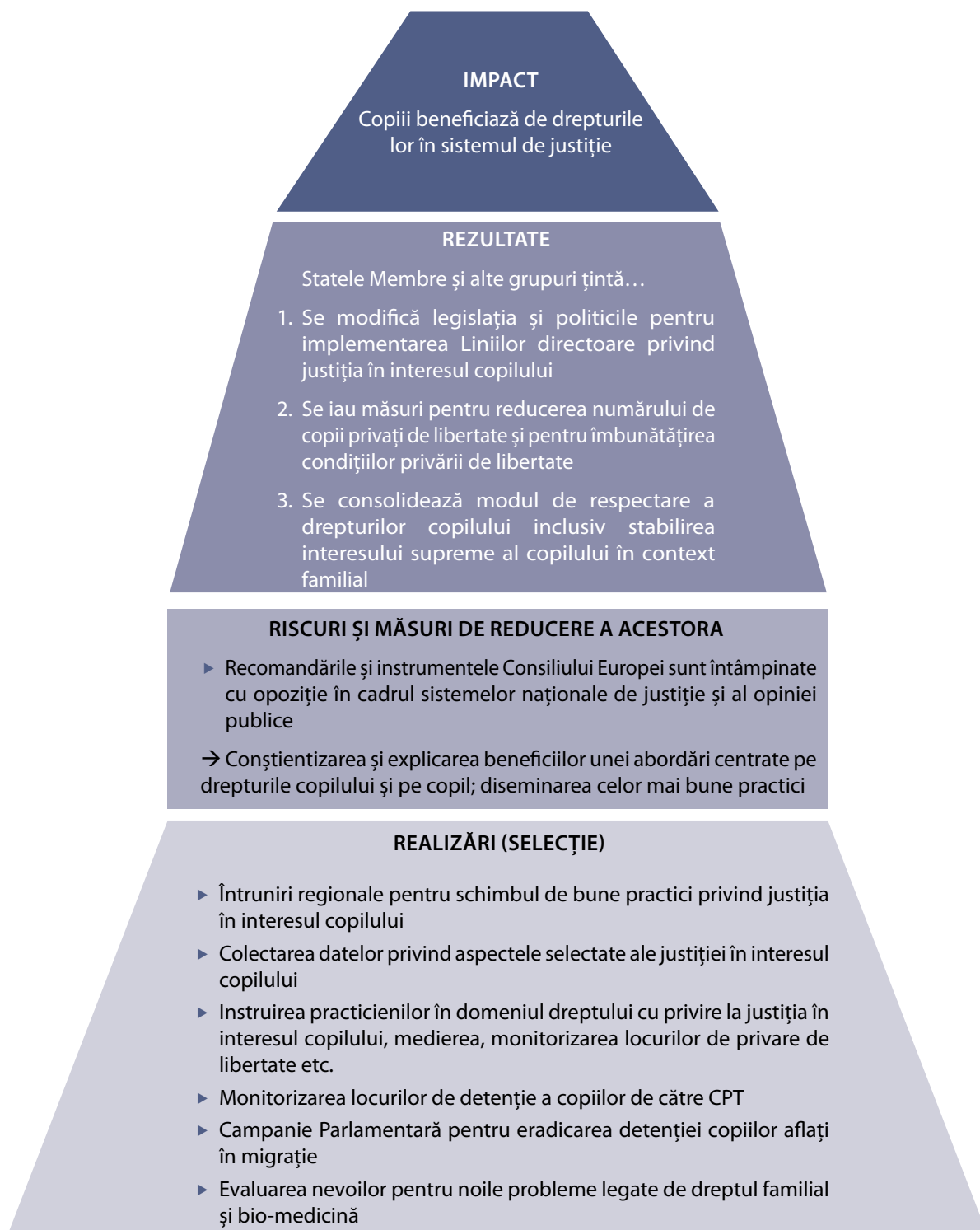
69. Rec(98)1.

70. CM/Rec(2006)19. A se vedea de asemenea Recomandarea Rec(98)8 privind participarea copiilor la viața socială și de familie.

71. CM/Rec(2015)4.

72. A se vedea Decizia Adunării Parlamentare 2049 (2015) privind „Serviciile sociale în Europa: legislație și practică privind îndepărtarea copiilor din familiile lor în Statele Membre ale Consiliului Europei”.

Domeniul de interes prioritar 4: justiția în interesul copilului pentru toți copiii

5. DREPTURILE COPILULUI ÎN MEDIUL DIGITAL

56. Noile tehnologii ale informației și comunicațiilor (IT&C) afectează un număr semnificativ de drepturi fundamentale ale copiilor garantate de CDC, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de Carta Socială Europeană. În conformitate cu recomandările emise de Comitetul ONU pentru drepturile copilului, toți copiii trebuie să beneficieze de acces în condiții de siguranță la IT&C și la mediul digital, și trebuie să fie încurajați să participe, să se exprime, să caute informații și să beneficieze de toate drepturile prevăzute de CDC și de Protocoalele sale opționale fără niciun fel de discriminare.⁷³

57. Universul digital oferă copiilor oportunități nelimitate de învățare și conectivitate precum și probleme care ridică îngrijorări reale, și care trebuie abordate de Statele Membre într-o manieră integrată și în aliniere cu Strategia Consiliului European privind guvernarea internetului 2016–2021.⁷⁴ Consiliul European va oferi recomandări și asistență pentru Statele Membre pentru a asigura participarea copiilor, protecția și asigurarea drepturilor în mediul digital.

5.1. Participarea copiilor în mediul digital

58. Consiliul European va promova și va proteja drepturile copiilor la nediscriminare, acces la informații, libertatea de exprimare și participare la mediul digital în cooperare cu alte părți interesate active în acest domeniu.⁷⁵ Vor fi create și diseminate aplicații pentru telefoane inteligente și tablete și alte instrumente de comunicare pentru a permite copiilor, părinților și educatorilor să utilizeze la maxim și în condiții de siguranță potențialul IT&C și mediului digital. O atenție deosebită va fi acordată oferirii de asistență copiilor aflați în situații vulnerabile, ca de exemplu copiii cu dizabilități. Pe baza Recomandării privind politica pentru sprijinirea exercitării pozitive a autorității părintești și a altor standarde, vor fi dezvoltate recomandări privind autoritatea parentală bazată pe reguli în era digitală. Vor fi elaborate recomandări pentru Statele Membre pentru o abordare integrată privind drepturile copilului în mediul digital.

5.2. Protecția copiilor în mediul digital

59. Convențiile Consiliului European oferă o bază solidă pentru protejarea copiilor împotriva potențialelor riscuri pentru siguranța, securitatea și confidențialitatea lor în mediul digital. Consiliul European va promova, monitoriza și sprijini implementarea Convenției Consiliului European privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, Convenției privind criminalitate informatică și a Protocoalelor sale suplimentare, și a Convenției privind protejarea persoanelor împotriva prelucrării automate a datelor personale, Convenției Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Convenției privind lupta împotriva traficului de ființe umane, precum și a Recomandărilor relevante ale Comitetului de Miniștri.⁷⁶

5.3. Prevederi pentru copii în mediul digital

60. IT&C și mediul digital au adăugat o nouă dimensiune la dreptul copiilor la educație. Pentru promovarea utilizării creative, critice și în condiții de siguranță a Internetului, Consiliul European va lansa un proiect pan-European privind educația digitală a cetățenilor, pe baza rezultatelor programului pentru Educație pentru cetățenie democratică și pentru Educație pentru drepturile omului, și a rezultatelor proiectului pentru Competențe pentru o cultură democratică. Pe baza mai multor consultări cu părțile interesate și a schimbului de bune practici, vor fi elaborate recomandări pentru politici și un set de descriptori pentru competențe digitale cetățenești care vor fi puse la dispoziția Statelor Membre pentru utilizare în mediul școlar.

61. Internetul și platformele de comunicare socială sunt utilizate pe scară largă pentru promovarea discursului instigator la ură, a radicalizării și a terorismului în rândul tinerilor. Drept răspuns, Consiliul European va continua campania „Fără discurs instigator la ură” și va investi într-un set de măsuri în domeniul educațional și prin Internet conform prevederilor din Planul de Acțiune „Lupta împotriva extremismului violent și a radicalizării care conduce la terorism” adoptat de Comitetul de Miniștri la 19 mai 2015.⁷⁷

73. Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Raportul din 2014 pentru Ziua de discuții generale „Medii digitale și drepturile copilului”, mai 2015.

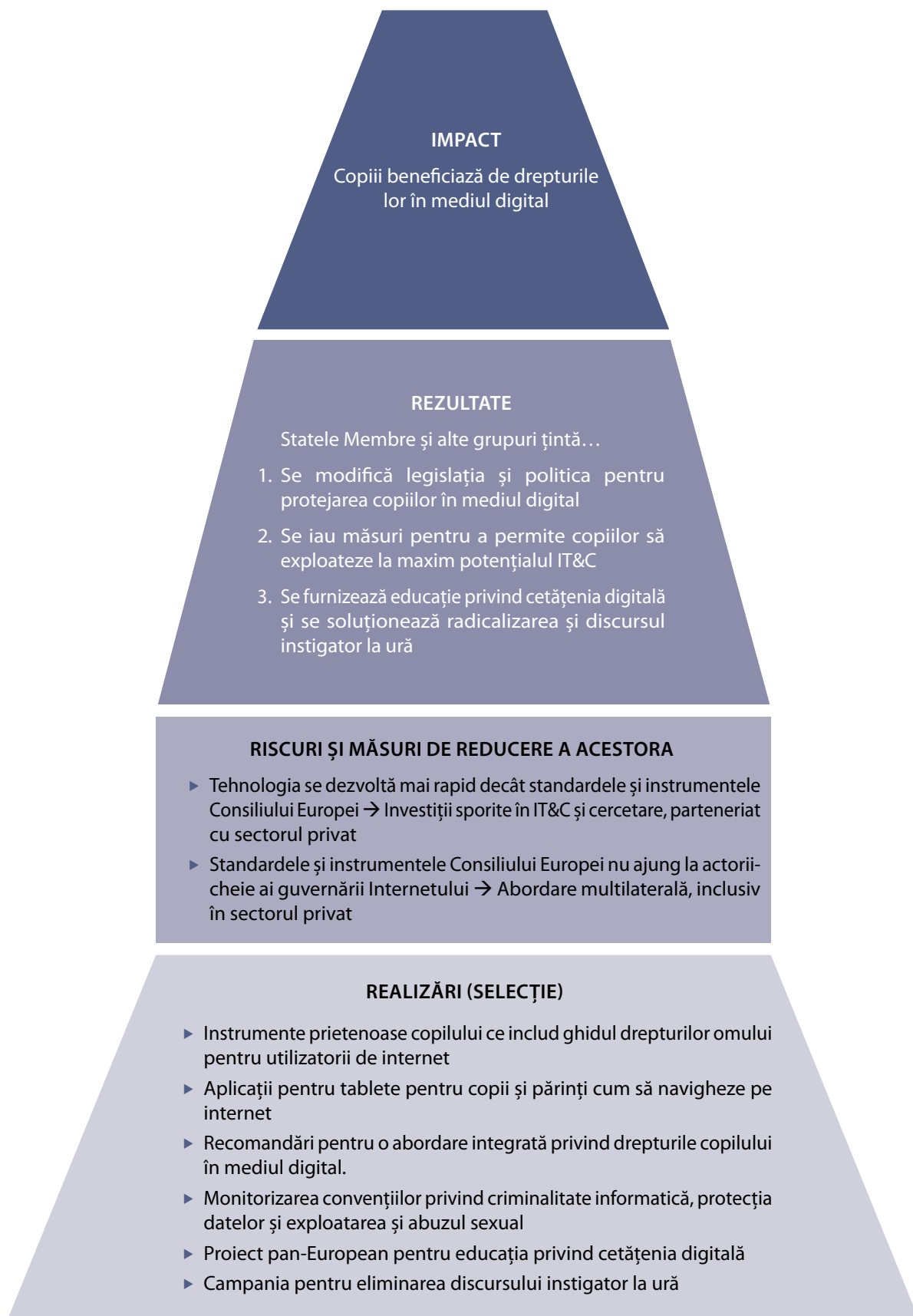
74. În prezent analizat de Comitetul de Miniștri.

75. A se vedea CM/Rec(2014)6 privind Ghidul pentru drepturile omului pentru utilizatorii de Internet.

76. A se vedea de exemplu CM/Rec(2009)5 privind măsurile de protejare a copiilor împotriva conținutului și comportamentului dăunător și pentru promovarea participării lor active în noul mediu informațional și al telecomunicațiilor.

77. CM(2015)74 final.

Domeniul de interes prioritar 5: drepturile copilului în mediul digital

IV. Implementarea strategiei

62. Consiliul Europei intenționează să implementeze prezenta Strategie printr-o concentrare permanentă asupra implementării standardelor, parteneriatelor, comunicării și evaluărilor existente.

1. IMPLEMENTAREA STANDARDERELOR ÎN INTERESUL COPILOR

63. Pentru ca obiectivele prevăzute în prezenta Strategie să devină o realitate pentru copii, Consiliul Europei își va concentra resursele asupra implementării standardelor existente. Vor fi depuse eforturi suplimentare în activitățile de cooperare atunci când nevoile sunt indicate de Statele Membre și când există resurse disponibile, de exemplu prin contribuții voluntare din partea Statelor Membre sau a programelor comune. Problemele legate de drepturile copilului vor fi prioritizate în proiectele și activitățile de cooperare relevante din celelalte sectoare ale Consiliului Europei.

64. Pe baza rezultatelor Strategiei anterioare, drepturile copilului vor continua să fie abordate în monitorizarea tematică și de țară a convențiilor din partea Consiliului Europei. Accentul va fi pus pe asigurarea vizibilității și asistenței pentru Statele Membre în monitorizarea ulterioară a rezultatelor mecanismelor de monitorizare legate de drepturile copilului. Acest lucru va fi obținut, printre altele, printr-o cooperare mai sistematică în cadrul Comitetului ONU pentru drepturile copilului.

65. Dată fiind existența unui amplu set de standarde legale actualizate ale Consiliului Europei privind drepturile copilului, elaborarea unor noi standarde va face subiectul unei analize detaliate a nevoilor și a fezabilității. Drepturile copilului vor continua să fie prioritizate în toate noile convenții și Recomandări relevante elaborate de Consiliul Europei.

2. IMPLICAREA TUTUROR PĂRȚILOR RELEVANTE

66. Implementarea prezentei Strategii depinde de mai mulți actori: State Membre, organizații internaționale, societatea civilă, avocatul poporului pentru copii, rețele academice, sectorul privat și copiii înșiși.

67. Implementarea prezentei Strategii va fi orientată și evaluată de un comitet ad-hoc privind drepturile copilului subordonat Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. Acest comitet va fi alcătuit din reprezentanți ai tuturor celor 47 de State Membre ale Consiliului Europei și ai altor părți interesate relevante.⁷⁸

68. Pe baza Declarației comune a Secretarului General al Consiliului Europei și a Directorului Executiv al UNICEF din 2007, ambele organizații urmăresc să își consolideze cooperarea pentru a maximiza sinergiile dintre programele lor, inclusiv prin intensificarea coordonării și explorarea eventualelor cooperări regionale în domeniile-cheie de interes prioritar și a coordonării la nivel de țară, în funcție de caz. Reprezentantul Special al Secretarului General ONU pentru violența împotriva copiilor, Raportorul Special PONU pentru vânzarea copiilor, prostituția infantilă și pornografia infantilă, Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru drepturile omului și Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru refugiați (UNHCR) reprezintă alți parteneri de valoare în acest scop.

69. Prin prioritățile stabilite în prezenta Strategie, Consiliul Europei vizează să contribuie la ratificarea și implementarea Protocoloalelor opționale ale Convenției pentru drepturile copilului cu privire la siguranța copiilor, prostituția infantilă și pornografia infantilă și a unei Proceduri pentru comunicații, precum și la implementarea Programului ONU 2030 pentru dezvoltare durabilă⁷⁹ cu experiențele și capacitățile sale specifice.

70. În plus, Consiliul Europei va continua strânsa cooperare cu Uniunea Europeană, în special cu Comisia Europeană și Agenția pentru Drepturi Fundamentale, care reprezintă parteneri-cheie în promovarea implementării standardelor Consiliului Europei. Vor fi explorate oportunitățile pentru consolidarea ulterioară a acestei cooperări. De asemenea Consiliul Europei va continua să coopereze îndeaproape cu Consiliul Statelor de la Marea Baltică (CSMB) și cu Organizația Internațională La Francophonie (OIF).

⁷⁸ Termenii de referință ai acestui comitet, împreună cu prezenta Strategie, vor fi comunicați Comitetului de Miniștri și vor face subiectul aprobării de către acesta.

⁷⁹ UNGA A/Res/70/1 din 25 septembrie 2015, Transformarea universului nostru: programul 2030 pentru dezvoltare durabilă.

71. Avocații poporului pentru copii și rețeaua lor europeană (ENOC), precum și ONG-urile internaționale și naționale reprezintă parteneri importanți pentru Consiliul Europei. Vor fi explorate noi metode de sporire a transparenței și eficienței cooperării cu societatea civilă.

72. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Congresul Autorităților Locale și Regionale, Conferința Consiliului Europei pentru ONG-uri, și Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului vor reprezenta parteneri esențiali în atingerea obiectivelor Strategiei prin propriile mandate și priorități. În plus, toate comitetele de direcție și de experți relevante și toate organismele de monitorizare vor juca un rol important în implementarea prezentei Strategii. Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei poate acorda împrumuturi statelor membre pentru co-finanțarea proiectelor de infrastructură în beneficiul copiilor.

73. Activitatea Consiliului Europei cu privire la drepturile copilului vor fi coordonate de Divizia pentru drepturile copilului din cadrul Direcției generale pentru democrație. Grupul operativ inter-secretarial pentru drepturile copilului vor facilita această sarcină.

3. COMUNICAREA DREPTURILOR COPILULUI

74. Conștientizarea drepturilor copilului în rândul copiilor, părinților, îngrijitorilor, profesioniștilor și legiuitorilor reprezintă o sarcină imensă, pe care Consiliul Europei este hotărâtă să o îndeplinească împreună cu Statele Membre. Vor fi depuse mai multe eforturi în instrumentele de comunicare online și audio-vizuale precum și în dezvoltarea site-ului webwww.coe.int/children într-un nod european cu informații complete, accesibile și actuale legate de drepturile copilului.

4. EVALUAREA PERFORMANȚEI

75. Progresul prezentei Strategii pe 6 ani va fi evaluat comparativ cu obiectivele sale, prin referință la impactul preconizat, la rezultatele și randamentele prevăzute pentru fiecare domeniu de interes prioritar, pe baza unui set de indicatori. După trei ani se va realiza o evaluare intermediară cu posibilitatea unor ajustări, sub îndrumarea Statelor Membre și a altor părți interesate. Vor fi depuse eforturi pentru a include în mod corespunzător opiniile copiilor în evaluarea și ajustarea Strategiei. În plus, Secretariatul va raporta la fiecare doi ani către Comitetul de Miniștri cu privire la implementarea prezentei Strategii.

De la lansarea Programului „Construirea unei Europe pentru și cu copii” în Monaco în anul 2006, Consiliul Europei a implementat strategii pentru o serie de cicluri de politici pentru ghidarea lucrărilor sale pentru consolidarea protecției drepturilor copilului în Europa. Prezentul document – adoptat de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei – conține textul Strategiei privind drepturile copilului care va fi implementat în perioada 2016–2021. Acesta acoperă domenii de interes prioritar pentru a garanta drepturile tuturor copiilor, în special în domeniul egalității oportunităților, participării, vieții lipsite de violență, justiției în interesul copilului și al drepturilor lor în mediul digital.

RON

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 47 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.